

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Kur un kā>Procentu likmes

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [pt](#)

portugāļu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Swipe to change

Procentu likmes

Portugāle

1 Vai attiecīgajā dalībvalstī ir paredzēti "likumiskie procenti"? Ja tā, kā šajā dalībvalstī tiek definēts termins "likumiskie procenti"?Likumā noteiktie procenti

Jā, Portugāles tiesību aktos ir paredzētas likumā noteiktās procentu likmes.

Procentus var noteikt puses vai likums. Kad procentus nosaka puses, tos dēvē par līgumā paredzētajiem procentiem. **Kad procentus nosaka likums, tos dēvē par likumā noteiktajiem procentiem.**

Līgumā paredzētie un likumā noteiktie procenti var būt piemērojami **civiltiesību vai komerciesību subjektiem.**

Procentu nolūks

Vispārīgi runājot, pastāv divi procentu veidi — aizdevuma lietošanas procenti (piemēram, par aizdevumu maksājami procenti) un soda procenti (piemēram, procenti saistību nepildīšanas gadījumā).

Likumā noteiktie procenti par saistību nepildīšanu

Kad debitors **nepilda finanšu saistības**, vispārējs noteikums ir tāds, ka **par saistību nepildīšanu maksājamā kompensācija uzskatāma par likumā noteiktajiem procentiem**, ko aprēķina, sākot ar debitora saistību nepildīšanas datumu. Finanšu saistības ir pienākums maksāt naudu otrai pusei.

Saistību nepildīšanas laiks

Uzskatāms, ka debitors nepilda saistības, tiklīdz viņš ar tiesas palīdzību vai ārpus tiesas ceļā ticis informēts par nepieciešamību pildīt saistības.

Tomēr ir trīs gadījumi, kuros uzskatāms, ka debitors nepilda saistības, pat ja viņš nav ticis informēts:

ja saistībām tika noteikts fiksēts periods;

ja saistības radušās prettiesiskas darbības rezultātā;

ja debitors izvairās no paziņojuma; šajā gadījumā tiek uzskatīts, ka debitors ticis informēts datumā, kurā viņam parasti tiktu izsniegts paziņojums.

Ja kredīts ir nelikvīds, saistību nepildīšana netiek fiksēta, līdz kredīts kļūst likvīds, ja vien nelikviditāte nav debitora vaina. Ja debitors ir atbildīgs par prettiesisku darbību vai risku, tiek uzskatīts, ka viņš nepilda saistības no datuma, kurā viņam tika izsniegts oficiāls paziņojums, ja vien jau nav konstatēta saistību nepildīšana saskaņā ar šī punkta pirmās daļas noteikumiem.

Kredīta procentu dzēšana vai atcelšana

No brīža, kad piemērojami kredīta procenti, tie ne vienmēr ir atkarīgi no kredīta pamatsummas. Procentus un pamatsummu var pārnest vai atcelt vienu bez otra.

Daļēju maksājumu novirzīšana

Valsts tiesību aktos attiecībā uz maksājumu novirzīšanu paredzēti šādi noteikumi:

(i) kad debitoram papildus kapitālam jāsedz izmaksas vai procenti vai jāizmaksā kompensācija kreditoram saistību nepildīšanas dēļ, maksājums, kas nav pietiekams pilnas summas segšanai, tiks pieskaitīts izmaksām, kompensācijai, procentiem un kapitālam minētajā secībā;

(ii) novirzīšanu kapitālam var veikt tikai pašu pēdējo, ja vien kreditors nepiekrīt citai kārtībai.

Saliktie procenti

Noteiktos gadījumos parastajiem procentiem var uzkrāties soda procenti (saliktie procenti).

Lai procentiem uzkrātos papildu procenti, jārodas kādai no tālāk minētajām situācijām.

Debitors ar tiesas palīdzību jāinformē, ka uzkrātie procenti jāpārvērš kapitālā, vai debitoram jāmaksā procenti saskaņā ar kapitalizācijas sodu.

Pārvērst kapitālā var tikai procentus, kas atbilst vismaz viena gada periodam. Šie salikto procentu ierobežojumi nav piemērojami, ja tie pārkāpj nozares konkrētos noteikumus vai praksi (piemēram, ja aizdevumus piešķirušas finanšu iestādes, uz kurām attiecas īpaši noteikumi).

Valsts judikatūra nosaka, ka soda procentiem nevar uzkrāties soda procenti. Līdz ar to likumā noteiktajiem procentiem, kuri nav samaksāti finanšu saistību nepildīšanas dēļ, principā nevar uzkrāties procenti. Tas neskar nekādu šīs intepretācijas variantu judikatūrā un likuma sniegto iespēju piemērot obligāto soda naudu, kad naudas summas apmaksa tiek pieprasīta tiesas sprieduma ceļā.

2 Ja atbilde ir "jā", kāds ir likumisko procentu apmērs/likme un tiesiskais pamats? Ja ir paredzētas dažādas likumisko procentu likmes, no kādiem apstākļiem un nosacījumiem ir atkarīga to piemērošana?

Likumā noteiktās procentu likmes atšķiras atkarībā no tā, vai tās ir saistītas ar civiltiesību subjektu vai komerciesību subjektu procentiem.

Likumā noteiktie civiltiesību subjektu procenti

Likumā noteiktos civiltiesību subjektu procentus nosaka kopīgais ministrijas (tieslietu un finanšu ministru) rīkojums (*Portaria*) saskaņā ar Portugāles Civilt kodeksa (*Código Civil*) 449. panta 1. punktu. 2015. gada decembrī (rakstīšanas brīdī) civiltiesību subjektu procentu likmes noteica 2003. gada 8. aprīļa Ministru rīkojums Nr. 291/03.

Likumā noteiktie komerciesību subjektu procenti

Likumā noteiktos komerciesību subjektu procentus par neatmaksāto kredītu parasti maksā komercsabiedrības, atsevišķi uzņēmumi vai juridiskās personas un it īpaši par kredīta veidiem, kas norādīti tālāk minētajā 2013. gada 10. maija Dekrētlikumā Nr. 62/2013.

Likumā noteiktos komerciesību subjektu procentus nosaka kopīgais ministrijas (tieslietu un finanšu ministru) rīkojums saskaņā ar Portugāles Komerckodeksa (*Código Comercial*) 102. panta 3.-5. punktu. Šā teksta sagatavošanas laikā 2015. gada decembrī komerciesību subjektu procentu noteikšanu reglamentēja 2013. gada 26. augusta Ministrijas rīkojums Nr. 277/13, saskaņā ar kuru komerciesību subjektu procentu likmes tiek noteiktas reizi divos gados.

Apmēru katrai 2013. gada 26. augusta Ministrijas rīkojumā Nr. 277/13 minētajai procentu likmei nosaka Valsts kases un finanšu ģenerāldirektorāta (*Direcção Geral do Tesouro e Finanças*) paziņojums, kas līdz katra gada 15. janvārim un 15. jūlijam tiek publicēts Republikas dienasgrāmatas 2. sērijā.

2013. gada 26. augusta Ministrijas rīkojums Nr. 277/13 paredz divas komerciesību subjektu procentu soda likmes, kas atšķiras atkarībā no attiecīgajiem darījumiem.

Pirmā ir procentu likme, kas piemērojama maksājumu kavējumiem komercdarījumos uzņēmumu starpā vai uzņēmumu un publisku organizāciju starpā, un to paredz 2013. gada 10. maija Dekrētlukums Nr. 62/2013.

Otrā ir papildu soda procentu likme, kas piemērojama citām darbībām un saistīta ar kredītu, kas jāatmaksā komercsabiedrībām, atsevišķiem uzņēmumiem vai juridiskām personām, un to paredz Portugāles Komerckodeksa 102. panta 3. punkts.

Likumā noteiktās civiltiesību subjektu un komerciesību subjektu procentu likmes laika gaitā mainās. Tāpēc, aprēķinot procentus, jāņem vērā dažādas likmes, kas piemērojamas katrai saistību nepildīšanas perioda daļai.

Praktisku apsvērumu dēļ šeit minētas tikai pēdējo gadu likumā noteiktās procentu likmes. Šīs faktu lapas saturs ir paredzēts tikai informatīviem nolūkiem, un tas neaizstāj iepazīšanos ar katrā konkrētajā gadījumā piemērojamo valsts tiesību aktu regulējumu.

Nesamaksātajiem likumā noteiktajiem procentiem tiek piemēroti obligāti papildu procenti 5 % apmērā, ja naudas summas apmaksā pieprasīta ar tiesas spriedumu. Šajā gadījumā tiks automātiski noteikta parāda procentu likme — 5 % gadā (šajā saistībā nav nepieciešams neviens cits tiesas nolēmums), skaitot no sprieduma spēkā stāšanās datuma. Šī obligātā soda nauda saskaņā ar Portugāles Civilkodeksa 829.a panta 4. punktu nepieciešamības gadījumā tiek pieskaitīta soda procentiem vai nesamaksātajai kompensācijai.

Likumā noteiktie procenti no 1980. gada 5. augusta līdz šodienai

No 05.08.1980 līdz 22.05.1983 [(1021 diena) — 1980. gada 24. jūnija Dekrētlukums Nr. 200-C/80 un 1980. gada 31. jūlija Ministrijas rīkojums Nr. 447/80]	15 %
No 23.05.1983 līdz 28.04.1987 [(1437 dienas) — 1983. gada 18. maija Ministrijas rīkojums Nr. 581/83]	23 %
No 29.04.1987 līdz 29.09.1995 [(3076 dienas) — 1987. gada 24. aprīļa Ministrijas rīkojums Nr. 339/87]	15 %
No 30.09.1995 līdz 16.04.1999 [(1295 dienas) — 1995. gada 25. septembra Ministrijas rīkojums Nr. 1171/95]	10 %
No 17.04.1999 līdz 30.04.2003 [(1475 dienas) — 1999. gada 12. aprīļa Ministrijas rīkojums Nr. 263/99]	7 %
No 01.05.2003 [(1475 dienas) — 2003. gada 8. aprīļa Ministrijas rīkojums Nr. 291/03]	4 %

Likumā noteiktās komerciesību subjektu procentu likmes no 1995. gada 28. septembra līdz šodienai

No 28.09.1995 līdz 16.04.1999 [1995. gada 23. septembra Ministrijas rīkojums Nr. 1167/95]	15 %
No 17.04.1999 līdz 30.09.2004 [1999. gada 12. aprīļa Ministrijas rīkojums Nr. 262/99]	12 %
No 01.10.2004 līdz 31.12.2004 [2004. gada 30. oktobra Valsts kases ģenerāldirektorāta (<i>Direcção-Geral do Tesouro</i> jeb „DGT”) Paziņojums Nr. 10097/04]	9,01 %
2005. gada pirmā puse [19. jūlija Ministrijas rīkojums Nr. 597/2005 un 2005. gada 14. janvāra DGT Paziņojums Nr. 310/2005]	9,09 %
2005. gada otrā puse [19. jūlija Ministrijas rīkojums Nr. 597/2005 un 2005. gada 25. jūlija DGT Paziņojums Nr. 6923/2005]	9,05 %
2006. gada pirmā puse [2006. gada 11. janvāra DGT Paziņojums Nr. 240/2006]	9,25 %
2006. gada otrā puse [2006. gada 10. jūlija DGT Paziņojums Nr. 7706/2006]	9,83 %
2007. gada pirmā puse [2007. gada 5. janvāra DGT Paziņojums Nr. 191/2007]	10,58 %
2007. gada otrā puse [2007. gada 30. jūlija Valsts kases un finanšu ģenerāldirektorāta (<i>Direcção-Geral do Tesouro e Finanças</i> jeb „DGTF”) Paziņojums Nr. 13665/2007]	11,07 %
2008. gada pirmā puse [2008. gada 29. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 2152/2008]	11,20 %
2008. gada otrā puse [2015. gada 14. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 19995/2008]	11,07 %
2009. gada pirmā puse [2009. gada 14. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 1261/2009]	9,50 %
2009. gada otrā puse [2009. gada 1. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 12184/2009]	8 %
2010. gada pirmā puse [2010. gada 4. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 597/2010]	8 %
2010. gada otrā puse [2010. gada 12. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 13746/2010]	8 %
2011. gada pirmā puse [2011. gada 21. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 2284/2011]	8 %
2011. gada otrā puse [2011. gada 14. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 14190/2011]	8,25 %

2012. gada pirmā puse [2012. gada 17. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 692/2012]	8 %
2012. gada otrā puse [2012. gada 24. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 9944/2012]	8 %
2013. gada pirmā puse [2013. gada 11. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 584/2013]	7,75 %
2013. gada otrā puse Darbības, uz kurām attiecas Dekrētlukums (<i>Decreto-lei</i>) Nr. 62/2013[2013. gada 17. septembra DGTF Paziņojums Nr. 11617/2013]	8,50 %
Citas darbības [2013. gada 23. augusta DGTF Paziņojums Nr. 10478/2013]	7,50 %
2014. gada pirmā puse Darbības, uz kurām attiecas Dekrētlukums Nr. 62/2013	8,25 %
Citas darbības [2014. gada 24. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 1019/2014]	7,25 %
2014. gada pirmā puse Darbības, uz kurām attiecas Dekrētlukums Nr. 62/2013	8,15 %
Citas darbības [2014. gada 16. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 8266/2014]	7,15 %
2015. gada pirmā puse Darbības, uz kurām attiecas Dekrētlukums Nr. 62/2013	8,05 %
Citas darbības [2015. gada 19. janvāra DGTF Paziņojums Nr. 563/2015]	7,05 %
2015. gada otrā puse Darbības, uz kurām attiecas Dekrētlukums Nr. 62/2013	8,05 %
Citas darbības [2015. gada 14. jūlija DGTF Paziņojums Nr. 7758/2015]	7,05 %

3 Attiecīgos apstākļos – vai ir pieejama papildu informācija par to, kā aprēķina likumiskos procentus?

Papildinformācija par likumā noteiktās procentu likmes aprēķināšanu atrodama Tieslietu ministrijas Valsts kases un finanšu ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē.

<http://www.dgtf.pt/aviso-e-circulares/taxas-de-juros-moratorios>

4 Vai internetā var brīvi piekļūt minētajam tiesiskajam pamatam?

Tiešsaistes piekļuve atbildē uz 3. jautājumu minētajai tīmekļa vietnei ir bez maksas.

Brīdinājums

Šajā faktu lapā ietvertā informācija ir vispārīga un nav izsmelīga. Tā nav saistoša kontaktpunktam, Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklam civillietās un komercietās, tiesām vai jebkurām citām personām. Tā neaizstāj iepazīšanos ar piemērojamo spēkā esošo tiesību aktu regulējumu.

Lapa atjaunināta: 20/02/2017

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairumā gadījumu izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.